

رابطه خلاقیت هیجانی و خودکارآمدی دانشجو-معلمان فرهنگیان استان فارس^۱

پری فهندژ سعدی^۲، عباس اناری نژاد^۳، محمد صادق رفیعی^۴

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه ابعاد خلاقیت هیجانی و خودکارآمدی دانشجویان دانشگاه فرهنگیان است. روش تحقیق توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری شامل دانشجویان دانشگاه فرهنگیان شیراز در سال تحصیلی ۹۹-۱۴۰۰ بود که از میان آنها ۳۱۰ نفر با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی انتخاب شد. گردآوری داده‌ها با استفاده از مقیاس خودکار آمدی شرر و خلاقیت هیجانی آوریل انجام شد. روایی پرسشنامه‌ها توسط اساتید و صاحب‌نظران مورد تأیید قرار گرفت و پایایی پرسشنامه‌ها با استفاده از آلفای کرونباخ برای خودکارآمدی ۰/۸۵ و خلاقیت هیجانی ۰/۸۲ محاسبه گردید. داده‌های پژوهش با استفاده نرم افزار spss 21 و با آزمون‌های ضریب همبستگی پیرسون، ماتریس همبستگی پیرسون و رگرسیون چند متغیره به روش همزمان مورد تحلیل و بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد که بین ابعاد خلاقیت هیجانی با خودکارآمدی دانشجویان رابطه مستقیم معنی داری وجود دارد. همچنین نتایج بیانگر این بود که خلاقیت هیجانی و ابعاد آن قادر به پیش‌بینی خودکارآمدی دانشجویان می‌باشد.

واژگان کلیدی: خلاقیت هیجانی، خودکارآمدی، دانشجو-معلمان.

^۱ تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۰۸/۲۱ – تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۱/۱۰/۱۶

^۲ کارشناسی ارشد، شیراز، ایران. pari.fahandezh1229@gmail.com

^۳ دکتری تخصصی، استادیار، دانشگاه فرهنگیان پرده‌س شهید رجایی شیراز، ایران

^۴ دانشجوی کارشناسی ارشد، مدیریت ورزشی دانشگاه اصفهان، ایران

The relationship between emotional creativity and self-efficacy of Fars province student-teachers

Pari Fahandezh Saadi¹, Abbas Anarinejad², Mohamadsadegh Rafiee³

The purpose of this study is to investigate the relationship between the dimensions of emotional creativity and self-efficacy of Farhangian University students. The research method was descriptive-correlational. The statistical population included students of Farhangian University of Shiraz in the academic year of 2021-22, from which 310 people were selected using stepwise cluster sampling. Data were collected using the Scherer Self-Efficacy Scale and Emotional Creativity April (1994). The validity of the questionnaire was confirmed and the reliability of the questionnaires was calculated to be 0.85 using Cronbach's alpha for self-efficacy and 0.82 for emotional creativity. Research data were analyzed using SPSS21 software and Pearson correlation coefficient, Pearson correlation matrix and multivariate regression tests simultaneously. The results showed that there is a significant direct relationship between the dimensions of emotional creativity and students' self-efficacy. Emotional creativity and its dimensions are able to predict students' self-efficacy.

Keyword: Emotional creativity, self-efficacy, student- teachers.

---

¹ Shiraz. pari.fahandezh1229@gmail.com

² Assistant Professor/ Farhangian University, Shahid Rajaei Campus, Shiraz

³ Sports management student of Isfahan University

مقدمه

خودکارآمدی به عنوان یک راهبرد شناختی به عنوان باور انگیزشی از مفاهیم اساسی نظریه شناخت اجتماعی بندهرا به شمار می‌رond. دانشجویان از اقشار مستعد و برگریده جامعه و سازندگان آینده کشور خویش هستند. یکی از عناصر کلیدی و یکی از عوامل مهم در یادگیری دانشجویان خودکارآمدی می‌باشد که بر گرفته از نظریه شناختی اجتماعی است (پاجارس^۱، ۲۰۰۶؛ استانلی^۲، ۲۰۱۴).

خودکارآمدی از عوامل مهم رفتار بشر در موقعیت سخت به شمار می‌رود. ویژگی‌های انسان خودکارآمد از جمله مواردی است که از دیر باز همواره ذهن اندیشمندان را به خود جلب کرده است. خودکارآمدی در حکم عاملی مهم، تقشی مؤثر در ارتباط با عملکرد تحصیلی در سطوح مختلف تحصیلی ایفا می‌کند (محسن پور، حجازی و کیامنش، ۱۳۸۶). خودکارآمدی شالوده‌ی پرورش سایر مهارت‌های مدیریتی است. در حقیقت یک تناظر جالب در رفتار انسان وجود دارد و آن این که با شناخت خویش می‌توانیم دیگران را بشناسیم و با شناخت دیگران می‌توانیم خود را بشناسیم. موفقیت انسان در دستیابی به زندگی بهترفردی و اجتماعی و عملکرد مطلوب سازمانی، به شناخت و برداشت او از چگونگی نقاط ضعف و قوت و توانایی‌ها و قابلیت‌های او بستگی دارد (الوانی و نقوی، ۱۳۹۷).

خودکارآمدی، بر انتخاب رفتار، تلاش و پشتکار و پیگیری اهداف مؤثر است و نحوه‌ی مراجعت با موانع و چالش‌ها را تعیین می‌کند. طبق نظریه‌ی باندورة، خودکارآمدی نقش مهمی در سازگاری روانشناسی، مشکلات روانی، سلامت جسمانی و نیز ۱راهبردهای تغییر رفتار خود-رهنمون، مشاوره داد (گل محمدی، ۱۳۹۹).

نکته قابل تأمل این است که معلمانی که از خودکارآمدی بالاتری برخوردارند، نسبت به آن‌هایی که از خودکارآمدی پایین‌تری برخوردارند، تمایل به کاربرد روش‌های خلاقانه آموزش در کلاس و هم‌چنین، استفاده از دیدگاه‌های گوناگون مدیریت کلاس و کاربرد روش‌های گوناگون تدریس برای ترغیب یادگیرندگان آن‌ها هم‌چنین، در برابر به خود اتکایی و کاهش نظارت شدید معلم دارند (گسکی و پاسارو، ۱۹۹۴).

اولسون و هرگهان^۳ (۲۰۰۹) خودکارآمدی را عاملی انگیزشی فعال کننده، نیرودهنده، نگهدارنده و هدایت کننده رفتار به سوی هدف تعریف می‌کنند (از سیف، ۲۰۱۰). همچنین

1. Pajares

2. Stanly

3. Olson and Hergenhan

اورمرد^۱ (۲۰۰۶، نقل از سپهریان آذر، ۱۳۹۸) خودکارآمدی را اندازه‌گیری از شایستگی خود برای تکمیل وظایف و رسیدن به اهداف تعريف کرده است.

قضاؤت افراد در مورد توانایی هایشان برای سازماندهی و اجرای « خودکارآمدی عبارت است از یک سلسله کارها برای رسیدن به انواع عملکردهای تعیین شده (بندورا، ۲۰۰۵؛ به نقل از پنتریچ و گروت، ۱۹۹۰). گیست^۲ (۲۰۱۸) باورهای خود کارآمدی را به عنوان پیامد فرایند مقایسه، ترکیب و ارزیابی داده‌ها در مورد توانایی‌های فرد تعريف کرده است که بر انتخاب و میزان تلاش او برای انجام وظایف اثر می گذارد.

امروزه عوامل و متغیرهای متعددی در خودکارآمدی دانشجو- معلمان موثر باشد، به نظر می رسد یکی از این عوامل خلاقیت هیجانی^۴ باشد.

خلاقیت هیجانی نیز به تمام کارهای هوشمندانه انسان وحدت می بخشد (آوریل، ۲۰۰۵). آوریل در این تعريف این سازه را فعالیتی تخیلی می داند که منجر به نتایج ابتکاری و ارزشمند می شود. او پنج مفهوم اساسی را در این تعريف مشخص کرده است. (۱) تخیلی بودن (۲) تعقیب هدفمندانه (۳) ابتکاری بودن (۴) ارزشمندی، که هر کدام بخشی از جریان خلاقیت محسوب می شود (رضایی، ۱۳۹۶). ریهامر و برولین^۵ (۲۰۱۹) معتقدند که خلاقیت از سال ۱۹۵۰ تاکنون سه جریان عمده را طی کرده است. جریان اول به مطالعه شخصیت مربوط است، جریان دوم به مطالعه شناخت و جریان سوم به مطالعه آموزش و تحریک خلاقیت ارتیاط دارد. یکی از تحولات عمده‌ای این دوران، تغییریافتن رویکرد روانسنجی خلاقیت از رویکرد تولیدمدار^۷، نظری آنچه تورنس^۸ در سال‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ مطرح کرده بود و به سوی شناخت ذهن خلاق بر حسب توانایی‌های هوشمندانه بود(گاردنر، ۱۹۹۳). مفهوم خلاقیت در حیطه هیجانات از سال ۱۹۸۶ با فعالیت‌های آوریل آغاز شد. و به این فرایند به عنوان حیطه ای جدید در بحث تعامل هیجان و شناخت توجه می شود (هاشمی، ۱۳۹۸). خلاقیت هیجانی به

1. Ormard

2. Pintrich, P. R. and De Groot, E. V

3. Grout

4. Emotional creativity

5 .Averill

6 .Ryhammar and brolin

7 .Product oriented

8. torrance

9 .Gardner

معنای ابراز خود به روشی جدید که بر اساس ان خطوط فکری فرد بسط یافته و روابط میان فردی او افزایش می یابد.

بعاد آمادگی هیجانی، نوآوری، اثربخشی و اصالت در این تعریف نهفته‌اند. آمادگی هیجانی یعنی توانایی تغییر در هیجانات معمول و ایجاد حالت هیجانی جدید که یا برخلاف هنجارها و استاندارهای است یا ترکیبی جدید از هیجانات متداول فرد است. اثربخشی به هماهنگی پاسخ خلاق با زمینه‌های اجتماعی و فرهنگی اشاره دارد، به گونه‌ای که برقراری روابط مطلوب با دیگران را ممکن می کند و موجب بهبود شیوه تفکر فردی را نیز فراهم می اورد. اصالت در بروز هیجانات بدین معنی است که هیجانات بدین معنی است که هیجانات باید برخواسته از باورها و اعتقادات فرد باشد. مطابق این ملاک زمانی که فرد متناسب با شرایط و موقعیت و برخلاف باور و احساس خودهیجانی را بروز دهد، ملاک صداقت را رعایت نکرده و در نتیجه خلاقیت هیجانی محسوب نمی شود(جوکار و البرزی، ۱۳۹۵).

سیف خلاقیت هیجانی را فرآیند حس کردن مشکلات و مسائل، شکاف در داده‌ها، عنصرهای گم شده و چیزهای ناجور، سپس حدس‌زن و فرضیه‌سازی درباره‌ی این کمبودها و ارزیابی و آزمودن این حدس‌ها و فرضیه‌ها و بازنگریستن و بازآزمودن آن‌ها و سرانجام ارایه نتیجه‌ها می داند (سیف، ۱، ۲۰۱۰).

نتایج پژوهش‌های مختلف نیز، رابطه احتمالی خلاقیت هیجانی با خودکارآمدی را مورد تأیید قرار دادند.

از جمله آن می توان به پژوهش سرخوش و رضایی، (۱۳۹۸) اشاره کرد که با بررسی چگونگی رابطه خلاقیت هیجانی دانشجو معلمان با باورهای خودکارآمدی آنها، نشان دادند که همبستگی مثبت و قوی بین خلاقیت هیجانی و باورهای خودکارآمدی وجود دارد. همچنین کاظمی و شفقی (۱۳۹۰) در تحقیقی باعنوان "بررسی رابطه خودکارآمدی با خلاقیت شناختی و خالقیت هیجانی در دانش آموزان" به این نتیجه رسیدند که خودکارآمدی با خلاقیت هیجانی رابطه مثبت و معناداری دارد. نتایج پژوهش نیک طلب (۱۳۹۷) نشان داد که بین خلاقیت هیجانی با خودکارآمدی رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد.

تحقیق دیگر پژوهش پاجارز^۱ (۲۰۱۶) بود که این محقق اهمیت باورهای خودکارآمدی را در تبیین و پیش بینی عملکردها، تأثیر بر عواطف و خلاقیت‌های هیجانی، تقویت حس

1 .Seyf, A
2 Pajares

خودکنترلی، سلامت جسمی و روانی، توسعه حرفه ای، تلاش و پشتکار ، واکنش مناسب در مقابل شکست، انتخاب راهکارهای مناسب و انتخاب اهداف چالش برانگیز می داند. در تایید دیگر عبدالوهابی (۲۰۱۹) نشان داد که بین هوش هیجانی و خودکارآمدی ارتباط وجود دارد.

نتایج احتمالی کاربردی پژوهش حاضر می تواند در ارتقای خودکارآمدی دانشجو معلمان کمک نماید همچنین زمینه ساز توانمندسازی و ارتقای سطح تربیتی در آنها می شود انتظار می رود با بالاتر رفتن خودکارآمدی، نظام آموزشی خلاق تر، مستقل تر و فعال تر گردد . بهتر است پاراگراف پیانی مقدمه به این صورت باشد: با توجه به مطالب ارائه شده هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه ابعاد خلاقیت هیجانی و خودکارآمدی دانشجویان دانشگاه فرهنگیان است می باشد. بنابراین فرضیه های پژوهش به شرح زیر می باشد:

برای رسیدن به اهداف مورد نظر، این پژوهش به دنبال بررسی فرضیه های زیر می باشد:

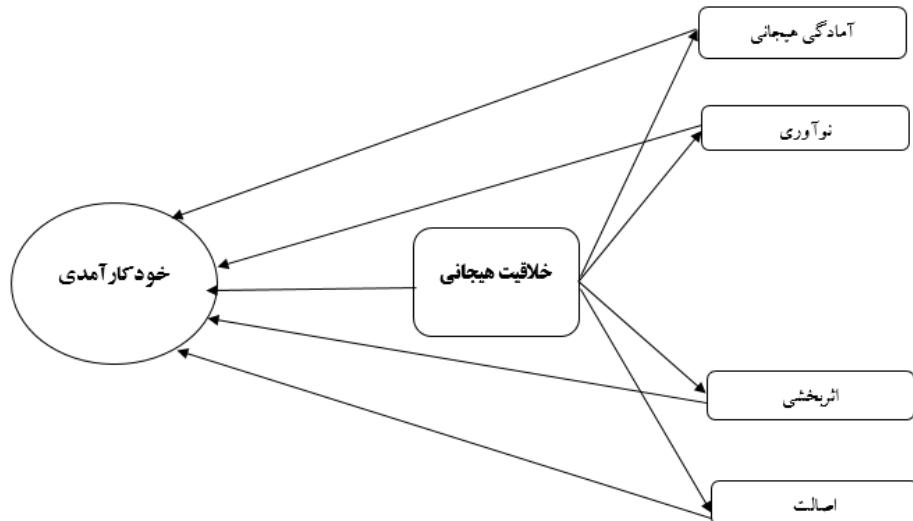
فرضیه اول: بین خلاقیت هیجانی با خودکارآمدی دانشجویان رابطه معنی داری وجود دارد.

فرضیه دوم: بین ابعاد خلاقیت هیجانی با خودکارآمدی دانشجویان تفاوت معنی داری وجود دارد.

فرضیه سوم: خلاقیت هیجانی قادر به پیش بینی خودکارآمدی دانشجویان می باشد.

فرضیه چهارم: ابعاد خلاقیت هیجانی قادر به پیش بینی خودکارآمدی دانشجویان می باشند.

شکل ۱ مدل مفهومی پژوهش حاضر را نشان می دهد.

شکل ۱: مدل مفهومی پژوهش

روش شناسی تحقیق

این پژوهش از نظر ماهیت از نوع پژوهش‌های کمی و از نظر هدف از نوع تحقیقات کاربردی به شمار می‌رود. روش تحقیق توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد. پژوهش حاضر در سال ۱۳۹۹ انجام شد و جامعه آماری آن دانشجویان ۱۸-۲۴ ساله دانشگاه فرهنگیان شیراز در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ بودند. حجم نمونه استفاده از روش نمونه گیری خوشای مرحله‌ای انتخاب شد. بدین صورت که از بین پردازی‌ها و مراکز دانشگاه فرهنگیان استان فارس دو پردازی و دو مرکز به طور تصادفی انتخاب و در مرحله بعد از هر پردازی و مرکز ۲ کلاس انتخاب شده و در تمام دانشجویان این کلاس‌ها (۳۲۴ نفر) پرسشنامه توزیع شد. با توجه به اینکه برخی افراد از همکاری در تکمیل پرسشنامه‌ها خودداری کردند و برخی از پرسشنامه‌ها نیز مخدوش بود و کنار گذاشته شد، درمجموع تعداد ۳۱۰ پرسشنامه داده دهی شده و در نتایج موردادستفاده قرار گرفت گردد. این نتایج در نتایج موردادستفاده از مقیاس خودکار امدی شرر و خلاقیت هیجانی آوریل (۱۹۹۴) انجام شد. پرسشنامه خودکار امدی شرر دارای ۱۷ گویه است که هر سؤال بر اساس مقیاس لیکرت از دامنه کاملاً مخالف مقیاس تنظیم می‌شود. حداکثر نمره‌ای که فرد می‌تواند از این مقیاس به دست آورد نمره ۸۵ و حداقل نمره ۱۷ است. این مقیاس توسط براتی (۱۳۷۵) ترجمه و اعتباریابی شده است. برای آزمون پایایی spss پرسشنامه از آزمون آلفای کرونباخ استفاده شده است و با استفاده از نرم افزار آماری spss میزان پایایی سؤالات خودکار امدی ۰/۸۵ بدست آمد. جهت بررسی روایی، پرسشنامه تهیه شده در اختیار اساتید و متخصصان روانشناسی قرار گرفت که مولفه‌ها و کلیت پرسشنامه مورد تایید قرار گرفت. پرسشنامه خلاقیت هیجانی، توسط آوریل و توomas نولز (۱۹۹۱) طراحی شده است. این پرسشنامه دارای ۳۰ سوال است که ۷ مورد به آمادگی هیجانی، ۱۴ مورد به نوآوری، ۵ مورد به اثربخشی و ۴ مورد به اصالت مربوط می‌باشد و بر اساس طیف پنج گزینه ای لیکرت با سوالاتی مانند (واکنش هیجانی من متفاوت و منحصر به فرد است). به سنجش خلاقیت هیجانی می‌پردازد. پرسشنامه خلاقیت هیجانی اوریل از پایایی ۰/۸۲ و برخوردار بوده که از طریق آلفای کرونباخ انجام شد. . جهت بررسی روایی، پرسشنامه تهیه شده در اختیار اساتید و متخصصان روانشناسی قرار گرفت که مولفه‌ها و کلیت پرسشنامه مورد تایید قرار گرفت. داده‌های پژوهش با استفاده نرم افزار spss 21 و با آزمون‌های ضریب همبستگی پیرسون، ماتریس همبستگی پیرسون و رگرسیون چند متغیره به روش همزمان مورد تحلیل و بررسی قرار گرفت. لازم به ذکر است که جهت افزایش اعتماد پاسخ‌دهندگان مشخصات نام و نام خانوادگی، آدرس و سایر مواردی که موجب شناسایی فرد شود اخذ نشد و برای تکمیل

پرسشنامه از سوی پاسخ‌گویان، از روش گروهی استفاده شد تا میزان مقاومت پاسخ‌گویان در پاسخ به سؤالات کاسته شود.

یافته‌ها

- بررسی توصیفی نمرات متغیرهای پژوهش

جدول شماره ۱: بررسی میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین وزنی	انحراف استاندارد
خودکارآمدی	۲/۹۳	۰/۲
خلاقیت هیجانی	۲/۵۶	۰/۴
آمادگی هیجانی	۲/۴۲	۰/۴
نوآوری	۲/۶۲	۰/۴
اثربخشی	۲/۴۶	۰/۵
اصالت	۲/۷۲	۰/۶

با توجه به جدول فوق می‌توان متوجه شد که میانگین وزنی خودکارآمدی (۲/۹۳) و خلاقیت هیجانی (۲/۵۶) می‌باشد. در بین ابعاد خلاقیت هیجانی بیشترین میانگین را مولفه اصالت (۲/۷۲) به خود اختصاص داده است.

یافته‌های استنباطی

فرضیه اول: بین خلاقیت هیجانی با خودکارآمدی دانشجویان رابطه معنی داری وجود دارد.

برای بررسی این فرضیه به دلیل توزیع نرمال از روش آماری ضریب همبستگی پیرسون استفاده گردیده است.

جدول شماره ۲: ضریب همبستگی بین خودکارآمدی با خلاقیت هیجانی

سطح معناداری	ضریب همبستگی
۰/۰۰۰۱	۰/۴۷۶
	خلاقیت هیجانی
	خودکارآمدی

همان‌گونه که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، با توجه به ضریب همبستگی و سطح معنی-

داری ($\alpha = .0 / .0 < p \leq .0476$) بین خلاقیت و خودکارآمدی دانشجویان دانشگاه فرهنگیان رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد. بنابراین بر اساس سطح معنی‌داری فرضیه صفر رد و فرض تحقیق تأیید می‌گردد.

فرضیه دوم: بین ابعاد خلاقیت هیجانی با خودکارآمدی دانشجویان رابطه معنی‌داری وجود دارد.

برای بررسی این فرضیه از روش آماری ماتریس همبستگی پیرسون استفاده گردیده است

جدول شماره ۳: ماتریس همبستگی بین ابعاد خلاقیت هیجانی با خودکارآمدی

۵	۴	۳	۲	۱	متغیر
				۱	۱. آمادگی هیجانی
			۱	.۰۶۵***	۲. نواوری
		۱	.۰۶۸***	.۰۴۴***	۳. اثربخشی
	۱	.۰۴۸***	.۰۵۴***	.۰۳۸***	۴. اصالت
	.۰۲۹***	.۰۳۶***	.۰۴۶***	.۰۳۷***	۵. خودکارآمدی

$$\cdot .05 P \leq * \quad \cdot .01 P \leq **$$

بر اساس اطلاعات جدول فوق می‌توان متوجه شد که:

بین خودکارآمدی با مؤلفه آمادگی هیجانی رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد ($\alpha = .037, p < .01$).

بین خودکارآمدی با مؤلفه نواوری رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد ($\alpha = .046, p < .01$).

بین خودکارآمدی با مؤلفه اثربخشی رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد ($\alpha = .036, p < .01$).

بین خودکارآمدی با مؤلفه اصالت رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد ($\alpha = .029, p < .01$).

فرضیه سوم: خلاقیت هیجانی قادر به پیش‌بینی خودکارآمدی دانشجویان می‌باشد.

برای بررسی این فرضیه از رگرسیون چند متغیره به روش همزمان استفاده گردیده است.

جدول شماره ۴: مشخصه های آماری رگرسیون بین خلاقیت هیجانی با خودکارآمدی به روش همزمان

p<	T	β	P<	DF	F	R ²	R		
0/0001	7/4	0/476	0/0001	187 1 و	54/8	0/22	0/476	خلاقیت هیجانی	متغیر پیش بین

از نتایج آزمون تحلیل رگرسیون در جدول ۴ [F (۱ ، ۱۸۷) = ۵۴/۸ ، p < 0/01] می‌توان استنباط کرد که بین متغیر پیش‌بین (خلاقیت هیجانی) و متغیر ملاک (خودکارآمدی) رابطه خطی معنی‌دار وجود دارد. و با توجه به سطح معناداری ستون آخر می‌توان نتیجه گرفت که، مقدار بتای خلاقیت هیجانی (P<0/01) معنادار شده است. یعنی این متغیر می‌تواند خودکارآمدی را پیش‌بینی نماید. و ضریب همبستگی چندگانه (ضریب تعیین) محاسبه شده (0/22) است، پس ۲۲ درصد از واریانس متغیر خودکارآمدی توسط خلاقیت هیجانی پیش‌بینی می‌شود.

فرضیه چهارم: ابعاد خلاقیت هیجانی قادر به پیش‌بینی خودکارآمدی دانشجویان می‌باشد.

برای بررسی این فرضیه از رگرسیون چند متغیره به روش همزمان استفاده گردیده است.

جدول شماره ۵: مشخصه های آماری رگرسیون بین ابعاد خلاقیت هیجانی و خودکارآمدی به روش همزمان

p<	T	β	P<	DF	F	R ²	R		
0/1	1/۳	0/115						آمادگی هیجانی	متغیر های پیش بین
0/004	2/8	0/۳۱۵	0/0001	184 4 و	13/6	0/23	0/479	نوآوری	
0/۴	0/۸۲	0/075						اتربخشی	
0/۵	0/۵۵	0/044						اصلت	

از نتایج آزمون تحلیل رگرسیون در جدول ۵ [F (۴ ، ۱۸۴) = 13/6 ، p < 0/01] می‌توان استنباط کرد که بین متغیر های پیش‌بین (ابعاد خلاقیت هیجانی) و متغیر ملاک

(خودکارآمدی) رابطه خطی معنی دار وجود دارد. و با توجه به سطح معناداری ستون آخر می توان نتیجه گرفت که، مقدار بتای نوآوری ($P < 0.01$) معنادار شده است. یعنی این مولفه می تواند خودکارآمدی را پیش بینی نماید. و ضریب همبستگی چندگانه (ضریب تعیین) محاسبه شده (۰/۲۳) است، پس ۲۳ درصد از واریانس متغیر خودکارآمدی توسط نوآوری پیش بینی می شود.

بحث و نتیجه گیری

هدف پژوهش حاضر، بررسی رابطه خلاقیت هیجانی با خودکارآمدی دانشجویان دانشگاه فرهنگیان بوده است. یافته ها نشان داد که بین خلاقیت هیجانی و خودکارآمدی دانشجویان رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد. همچنین خلاقیت هیجانی قادر به پیش بینی خودکارآمدی دانشجویان می باشد. این نتایج با یافته های پژوهش سرخوش و رضابی، (۱۳۹۸)، کاظمی و شفقی (۱۳۹۰)، نیک طلب (۱۳۹۷)، پاچارز (۲۰۱۶)، عبدالوهابی (۲۰۱۹)، مبنی بر رابطه مستقیم خلاقیت با خودکارآمدی همسو می باشد. در تبیین یافته های این پژوهش می توان اذعان داشت که بکارگیری خلاقیت هیجانی و خودکارآمدی به عنوان ابعاد مهم شخصیتی اعضای یک جامعه از جمله معلمان که بر استفاده از ایده ها و دانش مستقل تأکید دارد، می تواند با بکارگیری دانش ایجاد شده یا کسب شده در بین معلمان باعث بهبود خودکارآمدی معلمان و تقویت باورهای آنان نسبت به توانایی های شان و خلاقیت آنان در انجام وظایف آموزشی شده و در نهایت، به بهبود وضعیت بروندادهای آموزشی مدارس و مراکز یادگیری منجر شود.

نتایج دیگر یافته ها نشان داد که بین ابعاد خلاقیت هیجانی با خودکارآمدی دانشجویان رابطه معناداری وجود دارد. همچنین در بین ابعاد خلاقیت هیجانی بعد نوآوری به طور معناداری قادر به پیش بینی خودکارآمدی می باشد. این نتایج با تحقیقات پاشاشریفی و همکاران (۱۳۹۶)، هانسن و لگراند^۱ (۲۰۱۲) ه مبنی بر رابطه مستقیم خلاقیت با خودکارآمدی همسو می باشد و با تحقیقات والکر^۲ (۲۰۱۰) ناهمسو می باشد در تبیین یافته های این پژوهش می توان اذعان داشت که والکر بیان می کند که ابعاد خلاقیت هیجانی بیشتر با نگرش انسان ها درگیر است تا با ابعاد شناختی و هیجانی از جمله خودکارآمدی. در صورتی که ابعاد خلاقیت هیجانی از

1 .Hansen & Legrand

2 .Valker

آنچایی که شامل آمادگی هیجانی، نوآوری، اثربخشی و اصالت می‌باشد تمامی زمینه‌های شناختی، نگرشی و مهارتی را در برگرفته پس با خودکارآمدی نیز رابطه دارد. (آوریل، ۲۰۰۵). با توجه به اهمیت و تأثیر خودکارآمدی و خلاقیت هیجانی در افراد به نظر می‌رسد مسئولین فرهنگی جامعه، به ویژه مسئولین فرهنگی دانشگاه، باید به آن توجه ویژه نمایند و برنامه‌های خاصی در این راستا پیش بینی کنند. پیشنهاد می‌شود در این راستا پژوهش‌هایی با روش‌های کیفی (مصاحبه، مشاهده و...) و همچنین توجه به سایر متغیرهای جمعیت شناختی انجام گیرد. پیشنهاد می‌شود در این راستا سلسله کارگاه و کرسی‌های نظریه پردازی توسط مسئولین فرهنگی و آموزشی جامعه و دانشگاه‌ها تدارک دیده شود. پیشنهاد می‌شود در تحقیقات آتی تأثیر بافت فرهنگی، محیطی، خانوادگی، استادی و دوستانی که فرد با آنها در ارتباط است، در خودکارآمدی و خلاقیت هیجانی مورد بررسی قرار گیرد. هم چنین با انجام مداخلات لازم برای آموزش مهارت-های خودکارآمدی و خلاقیت هیجانی مانند برگزاری کارگاه‌های آموزشی با ارائه آموزش‌های کاربردی این مهارت و توانایی را در دانشجویان ارتقا داد. پیشنهاد می‌شود که پژوهش‌های مشابهی در نواحی مختلف کشور، با توجه به فرهنگ‌های مختلف بحسب گروههای دینی یا اقلیت‌های مذهبی در مشاغل مختلف، انجام شود. همچنین پرسشنامه‌های مختلف را می‌توان در کنار آزمون‌های دیگر برای شناخت همه جانبه خودکارآمدی و خلاقیت هیجانی افراد در مورد استفاده قرار داد. باید به سطوح مختلف آنها در افراد توجه شود و فرست برای شکوفایی و ارتقای آنان به سطح بالاتر فراهم گردد. در جامعه باید ملاک‌هایی چون نظام ارزشی حاکم بر فرد، میزان بینش فلسفی افراد و سطح خودکارآمدی و خلاقیت هیجانی و روابط انها مورد توجه قرار گیرد؛ زیرا این‌ها زیر بنای موضوعاتی است که به آنها نیاز داریم و اساس ارزش‌ها، اعمال و ساختار زندگی ما می‌باشد. نتایج این تحقیق باعث شده است که رابطه به وجود آمده در امر تربیتی و نظام آموزش و پژوهش برای تقویت خودکارآمدی و استفاده از آن برای پیشرفت در زمینه‌های دیگر استفاده شود.

منابع و مأخذ

- الونی، سید مهدی؛ و سید نقوی، میرعلی (۱۳۹۷). سرمایه اجتماعی: مفاهیم و نظریه‌ها. *فصلنامه مطالعات مدیریت*. ۹-۲۶. (۳۴۹).
- پاشا شریفی، حسن؛ شریفی، نسترن و تنگستانی، یلدا. (۱۳۹۶). پیش دبستانی پیشرفت تحصیلی از روی خودکارآمدی، خودتنظیمی و خلاقیت دانشجویان دانشگاه آزاد رودهن. *فصلنامه تحقیقات مدیریت آموزشی*. ۴(۴)، ۱۵۷-۱۷۸.
- جوکار، بهرام؛ و البرزی، محبوبه. (۱۳۹۵). رابطه ویژگی‌های شخصیت با خلاقیت هیجانی و خلاقیت شناختی. *فصلنامه مطالعات روانشناسی*. ۱۶(۱)، ۸۹-۱۰۹.
- حلاجانی، فاطمه. (۱۳۹۴). رابطه تنظیم هیجانی، فراشناخت و خوش بینی با اضطراب امتحان در دانشجویان تحصیلات تکمیلی واحد علوم و تحقیقات خوزستان. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه علوم و تحقیقات خوزستان.
- رضایی، سرخوش. (۱۳۹۸). بررسی و مقایس هی ویژگی‌های شخصیتی و روانشناسی (هوش هیجانی، خلاقیت، خودپنداره، خودکارآمدی و منبع کنترل) کارآفرینان تهرانی با افراد عادی. پایان نامه‌ی کارشناسی ارشد. دانشکده‌ی روان شناسی و علوم تربیتی دانشگاه علامه طباطبائی.
- سپهریان، آذر. (۱۳۹۸). بررسی رابطه بین خلاقیت هیجانی اضطراب و خودکارآمدی رایانه در میان دانشجویان دانشکده‌ی روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه علامه طباطبائی، پایان نامه‌ی کارشناسی ارشد دانشگاه علامه طباطبائی.
- شکری، احمد. (۱۳۹۷). بررسی رابطه بین سبک‌های شناختی (متکی به زمینه و مستقل از زمینه) با مهارت‌های اجتماعی و خودکارآمدی در دانش آموزان پایه‌ی اول متوسطه‌ی ناحیه‌ی ۱ شهر اراک. پایان نامه‌ی کارشناسی ارشد. دانشکده‌ی روان شناسی و علوم تربیتی دانشگاه علامه طباطبائی.
- شیرزاد کبریا، محمدعلی و خوش نظر، مجید. (۱۳۹۵). بررسی رابطه بین سطح خودکارآمدی معلمان علوم تجربی با انگیزش، نگرش و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پایه پنجم ابتدایی، پژوهش در برنامه‌ریزی درسی، سال دهم، ۱۰(۲)، ۱۲۳-۱۳۵.
- کاظمی، حمید؛ و شفقی، منصوره (۱۳۹۰). بررسی رابطه خودکارآمدی با خلاقیت شناختی و خلاقیت هیجانی در دانش آموزان. همايش ملی یافته‌های علوم شناختی در تعلیم و تربیت.

- گل محمدی، محمود(۱۳۹۹). بررسی رابطه خودکارآمدی و توکل به خدا با موفقیت تحصیلی در دانش آموزان ایتمام تحت حمایت کمیته امداد امام خمینی(ره) شهر بیرجند، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبایی.
- محسن پور، مریم؛ حجازی، الهه؛ و کیامنش، علیرضا (۱۳۸۶). نقش خودکارآمدی، اهداف پیشرفت، راهبردهای یادگیری و پایداری در پیشرفت تحصیلی درس ریاضی دانش آموزان سال سوم متوسطه شهر تهران، *فصلنامه نوآوری های آموزشی*، ۵(۱۶)، ۱۰-۲۴.
- محمد رضایی، علی؛ حسینی منش، سیده زینب؛ مکوند حسینی، شاهرخ؛ و اکبری بلوطنگان، افضل. (۱۳۹۳). رابطه خلاقیت هیجانی و خودکارآمدی با عملکرد تحصیلی: نفس میانجی انگیزه پیشرفت. *فصل نامه علمی- پژوهشی ابتکار و خلاقیت در علوم انسانی*، ۴(۳)، ۵۳-۳۳.
- نیک طلب، راضیه. (۱۳۹۷). بررسی رابطه‌ی بین سبک‌های شناختی، خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر پایه‌ی سوم دبیرستان‌های شهر سبزوار. پایان نامه‌ی کارشناسی ارشد. دانشکده‌ی روان شناسی و علوم تربیتی دانشگاه علامه طباطبایی.
- هاشمی، سهیلا (۱۳۹۸). بررسی رابطه هوش هیجانی، خلاقیت هیجانی و خلاقیت در دانشجویان هنر، ادبیات و علوم پایه. *اندیشه‌های نوین تربیتی*، ۵(۲)، ۷۹-۱۰۲.
- هرگنهان، بی آر و اولسون، میتواج (۱۳۸۹). *مقدمه‌ای بر نظریات یادگیری*. ترجمه علی اکبر سیف. ویرایش هفتم. تهران: دوران.

- Abdolvahabi, Z., Bagheri, S., Haghghi, S., & Karimi, F.(2019). "Relationship between Emotional Intelligence and Self-efficacy in Practica courses among Physical Education Teachers", European Journal of Experimental Biology,, 2 (5):1778-1784. academic performance and deviant behavior at school, *Personality and Individual Differences*, 36,
- Amabile, T. M, (1996). *Creativity in context*, Westview Press, Boulder, CO.
- Averill, J.R. & Nunley, E.P. (2005). Neurosis The dark side of emotional creativity. In A. Cropley, D. Cropley, J. Kaufman, & M. Runco (Eds.), the dark side of creativity. New York, NY: Cambridge University Press.
- Averill, J.R. (2005). Individual differences in emotional creativity: structure and correlates. *Journal of personality*, 67 (4), 331-337.
- Avrill, J.R, (2005). Emotions as mediators and as products of creative activity. In J. Kaufman & J. Baer, creativity across domains: faces of the muse, (pp.225-243), Mahwah, NJ: Erlbaum.

- Awang, M. Ismail, R. Flett, P. Curry, A. (2019). Knowledge Management in Malaysian School Education: Do the Smart Schools Do It Better? Quality Assurance in Education: An International Perspective, vol: 19 No: 3 pp: 263-282
- Bandura, A. (1990). Selective activation and disengagement of moral control. *Journal of Social Issues*, 46(1): 27-46.
- Bandura, A. (2005). Cultivate Self-Efficacy for Personal and Organization Effectiveness Handbook of Principles of Organization Behavior. Oxford, Uk: Blackwell.Pp.120-139.
- Bandura, A. (2005). The primacy of self-regulation in health promotiontransformative mainstream. *Journal of Applied psychology and International Review*, 54(2): 245-254.
- Drang, D. (2011). Preschool Teachers' Beliefs, Knowledge, and PracticesRelated to Classroom Management, Dissertation from Digital Repository at theUniversity of Maryland.
- Gardner. H (1993). multiple intelligence. the theory in practice. New York.
- Gist, M. E. & Mitchell, T. R. (2018). Self-Efficacy: A Theoretical Analysis of Its Determinants and Malleability. *Academy of Management Review*, Vol.17, No.2, Pp: 183-211.
- Guskey, T. R. & Passaro, P. D. (2016). Teacher efficacy: A study of construct dimensions. *American Educational Research Journal*, No.31, pp: 627–643.
- Hansenne, M., & Legrand, J. (2012). Creativity, emotional intelligence, and school
- Henson, R. K. (2001). The effects of participation in teacher research on teacher efficacy. *Teaching and Teacher Education* 17, 819–836.
- In Education.
- Ohlsen, M. (2018). A Study Of School Culture, Leadership, Teacher QualityAnd Student OutcomesVia A Performance Framework In Elementary SchoolsParticipating In A School Reform Initiative, Phd Dissertation ,University OfFlorida
- Pajares, F. (2006). Self-efficacy during childhood and adolescence: Implications for teachers and parents. In F. Pajares, & T. Urdan (Eds.), Self-efficacy beliefs of adolescents (pp. 339–367). Greenwich, CT: Information Age Publishing.
- Pajares, F. (2016). Self-Efficacy Beliefs, Motivation, and Achievement In Writing: A Review of The Literature, *Reading And Writing Quarterly: Overcoming Learning Difficulties*, Vol.19, No.2, Pp: 139-158.

- Petrides, L. A. & Freders, T. R. (2004). Knowledge Management in Education: Defining the Landscape. (Report). Half Moon Bay, CA: Institute for the Study Of Knowledge Management In Education.
- Petrides, L. A. & Nodine, T. R. (2016). Knowledge Management in Education: Defining the Landscape. (Report). Half Moon Bay, CA: Institute for the Study Of Knowledge Management
- Ryhammar and Brolin (2019). creativity research.historical consideration and main lines of development. Scandinavian journal of education research 43(3).
- Seyf, A. (2010). Educational psychology, Agah Publication, Tehran.
- Stanly, D. H. (2014). Self-efficacy for reading and writing: Influence of modeling, goal setting and self-evaluation. Reading and Writing Quarterly: Overcoming Learning Difficulties, 19(2), 159–172.
- Walker, C. O., Greene, B. A., & Mansell, R. A. (2010). Identification with academics, 62 (8), 88-53.